

UCHWAŁA NR XVII /106/ 2012

RADY GMINY JARACZEWO

z dnia 16 maja 2012r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na
lata 2012 – 2015.**

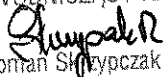
Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.) i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128) uchwala się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jaraczewo.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Roman Słupczak

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/106/2012
Rady Gminy Jaraczewo
z dnia 16 maja 2012 r.

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY JARACZEWO NA LATA 2012-2015

Jaraczewo

Maj 2012r

WPROWADZENIE

Przyjęta w 1948 r. konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia określa zdrowie psychiczne jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Ze względu na wieloznaczność i ogólnikowość terminu, pojęcie zdrowia psychicznego jest w różny sposób kategoryzowane i uściślane, choć przeważa pogląd, iż nie istnieje jedna i bezwzględnie uniwersalna definicja zdrowia psychicznego, nie ma jednej, „oficjalnej” definicji, ponieważ (według WHO) różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany. Jedynym aspektem z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne nie są do siebie przeciwstawne, czyli brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego.

Definicje medyczne - określają zdrowie psychiczne jako niewystępowanie objawów psychopatologicznych, homeostazę w procesach fizjologicznych, brak defektów w strukturze i funkcjach psychicznych,

Definicje psychologiczne - określają jako zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptację i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczną percepcję rzeczywistości,

Definicje socjologiczne - jako zdolność przystosowania się jednostki do norm kulturowych i środowiska społecznego, uwewnętrzniania norm w przebiegu socjalizacji, umiejętności prawidłowej koegzystencji w grupie i właściwego funkcjonowania w rolach społecznych. Według Marii Jahody jednostka zdrowa psychicznie, to:

- jednostka aktywnie przystosowująca się do otoczenia, usiłująca spełniać wymagania otoczenia bez utraty indywidualności
- jednostka charakteryzująca się spójną oraz zintegrowaną osobowością
- jednostka postrzegająca siebie i świat adekwatnie do sytuacji i własnych możliwości, czasami niezależnie od własnych potrzeb (brak egoizmu z zachowaniem egocentryzmu).

Według Kazimierza Dąbrowskiego zdrowie psychiczne to zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego.

Na zdrowie psychiczne składa się: zrozumienie własnych uczuć, przyjęte zasady myślenia i działania, poczucie własnej wartości, poczucie samospełnienia, samorealizacji, brak niepewności, odpowiednie reagowanie na stres, radzenie sobie ze stratami, dobre relacje ze społecznością, uczenie się na podstawie doświadczeń.

Zdrowie psychiczne to także dojrzałość społeczna polegająca na zdolności i umiejętności pełnienia różnych ról i funkcji rodzinnych, zawodowych i społecznych. Ważna jest tu umiejętność dostosowania się do środowiska, w którym żyjemy - pełna integracja z nim. Wartościowy kontakt społeczny z grupą społeczną jest bardzo ważny dla człowieka, gdyż potrzebujemy innych do własnego rozwoju - naszej osobowości, predyspozycji, talentów i cech charakteru oraz umiejętności zawodowych.

Wg definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”.

W odniesieniu do przytaczanej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym **zdrowie psychiczne** jest

ważnym elementem zdrowia publicznego.

I PODSTWY PRAWNE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
3. ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym - określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia.
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych
5. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - zadanie własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalanego przez Radę Gminy Jaraczewo Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II DIAGNOZA OGÓLNA

1. 20% młodzieży poniżej 18 roku życia ma jakieś problemy rozwojowe, emocjonalne lub z zachowaniem, a jedna osoba na osiem ma zaburzenia psychiczne. Na przykład, 4% młodych ludzi w wieku 12-17 lat oraz 9% osiemnastolatków cierpi na depresję. Szkoła ma istotny wpływ na zachowanie i rozwój wszystkich dzieci i dorastających. Stanowi też skuteczny środek promowania zdrowia oraz rozwoju edukacyjnego i emocjonalnego młodych ludzi. Słabe wyniki w nauce i wcześnie występujące problemy ze zdrowiem psychicznym mogą zwiększyć ryzyko zachowań aspołecznych, wykroczeń, zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ciąży u nastolatków, problemów z zachowaniem oraz udziału w przestępstwach.

2. Wiek, ból, pogorszenie wzroku, udar, ograniczenie funkcjonowania, negatywne zdarzenia życiowe, śmierć bliskich, samotność, brak wsparcia społecznego i niedostatki opieki zwiększają ryzyko depresji u osób w podeszłym wieku.

3. Z upośledzeniem społecznym i problemami ze zdrowiem psychicznym oraz zaburzeniami psychicznymi często występuje tzw. naznaczenie, które pozbawia ludzi godności, przeszkadza im w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i narusza ich prawa człowieka. Z powodu stygmatyzacji cierpią nie tylko chorzy psychicznie, ale także ludzie o odmiennych przekonaniach, pochodzeniu kulturowym, czy sposobie zachowania. Stygmatyzacja i dyskryminacja należą do podstawowych przeszkód, jakie trzeba pokonać, jeśli ma się promować integrację społeczną! wzmacnianie więzi społecznych.

4. Należy zidentyfikować dostępną infrastrukturę i środki, które mogłyby wesprzeć wdrażanie promocji i profilaktyki w dziedzinie zdrowia psychicznego oraz nawiązać partnerską współpracę. Wprowadzenie kontroli jakości wdrażania i ciągłe doskonalenie zrealizowanych działań będzie miało zasadnicze znaczenie. Należy położyć nacisk na mechanizmy informowania, włączania w działanie i promowania. WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich

rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

- 1. promocji zdrowia psychicznego;**
- 2. zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;**
- 3. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania;**
- 4. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.**

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami w gminie Jaraczewo jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne. Z budżetu Gminy Jaraczewo finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które określa ustawa o pomocy społecznej.

Celem działalności instytucji jest w szczególności rozwój środowiskowych form leczenia i wsparcia dla osób chorujących psychicznie, kształtowanie postaw sprzyjających społecznej integracji i przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu, działalność edukacyjna osób chorujących psychicznie, wspieranie inicjatyw zmierzających i mających na celu tworzenie miejsc pracy chronionej dla osób po kryzysie psychicznym. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomani, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

III BAZA I KADRA

1. W Gminie Jaraczewo są dwie przychodnie lekarskie:
Przychodnia Lekarska NZOZ w Jaraczewie, ul. Jarocińska 7 ;
Przychodnia Lekarska NZOZ w Rusku, ul. Koźmińska 7
W nich zatrudnieni są 3 lekarze rodzinni, średni personel medyczny i jest laboratorium analityczne
2. Inne usługi i świadczenia zdrowotne:
 - 1) Apteki: w Jaraczewie i w Rusku ;
 - 2) NZOZ „DENTYSTA” w Jaraczewie
 - 3) NZOZ w Rusku i w Jaraczewie realizują świadczenia z zakresu ratownictwa medycznego w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego-Zespół Specjalistyczny w Jarocinie,
 - 4) Szczepienia podstawowe zapewniają lekarze NZOZ w Jaraczewie i w Rusku
 - 5) Higienę szkolną prowadzą prywatne firmy pielęgniarские kontraktujące usługi bezpośrednio w NFZ.

IV LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
- upośledzone umysłowo;
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem

wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych, lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990-2007r, wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119 % : (z 1.629 do 3.571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50 % (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaraczewie, w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:

- w 2010 r. **6** osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2011 r. **5** osób z zaburzeniami psychicznymi,

W 2011r. **1** osobę skierowano do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Na terenie gminy Jaraczewo prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne, realizowane przez Urząd Gminy Jaraczewo i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.

V DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO.

- Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie samopomocy środowiskowej, pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych.

- Wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

- Współpraca gminy Jaraczewo w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jarocinie i Środowiskowym Domem Samopomocy w Raszewach oraz innymi jednostkami działającymi w zakresie zdrowia psychicznego

VI PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

- Urzędu Gminy w Jaraczewie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie
- Szkoły i przedszkola z terenu gminy
- Przychodnie Lekarskie z gminy Jaraczewo
- Zespół Interdyscyplinarny

VII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia, świadczeniodawców usług medycznych, budżetu państwa i budżetu gminy.

VIII SPRAWOZDAWCZOŚĆ

W terminie do dnia 15 maja każdego roku Zespół koordynujący przesyła ministrowi zdrowia roczne sprawozdanie z wykonania zadań objętych programem.

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY JARACZEWO NA LATA 2012 – 2015

Lista Priorytetów promocji zdrowia psychicznego dla Gminy Jaraczewo:

- 1) *Zapobieganie zaburzeniom psychicznym;*
- 2) *Promocja zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach gminnych;*
- 3) *Promocja zdrowia psychicznego pracowników/ zakładach pracy;*
- 4) *Zapobieganie przemocy i szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych.*

Cele, zadania	Podmioty odpowiedzialne	Termin realizacji
Cel główny 1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.		
1) Cel szczegółowy: <i>Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.</i>		
Opracowanie zestawów materiałów zawierających elementy opartej na dowodach naukowych promocji zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży i organizowanie w Zespole Szkół i Gimnazjum prelekcji i pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego	Zespół Szkół w Rusku, Gimnazjum w Jaraczewie (od 01.09.2012r. Zespół Szkół w Jaraczewie), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.	2012 - 2015
Podnoszenie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczenie plakatów, ulotek w miejscach ogólnie dostępnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie.	2012 - 2015

2) Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Kierowanie na badania dzieci i młodzież, u których występują zaburzenia zachowania i istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	Placówki oświatowe z gminy Jaraczewo.	2012 - 2015
Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarocinie , Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jarocinie .	2012 - 2015

3. Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zapewnienie wsparcia i leczenia umożliwiającego ludziom chorym psychicznie pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia społeczności. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego skierowanych dla grup docelowych zgodnie z potrzebami ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób starszych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie.	2012 - 2015
Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i środowiskowym Domem Samopomocy w Jarocinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.	2012 - 2015

4. Cel szczegółowy: *Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego*

Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniające bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej

Zespół Interdyscyplinarny w Jaraczewie.

2012 - 2015

Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

1.Cel szczegółowy: *Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej*

Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie powiatu i NZOZ – Ośrodek Zdrowia

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.

2012 - 2015

2.Cel szczegółowy: *Upowszechnienie różnych form pomocy i wsparcia społecznego*

Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.

2012 - 2015

3.Cel szczegółowy: *Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy*

Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego

Wójt Gminy Jaraczewo.

kwiecień 2012

Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego

Powołany Zespół do Koordynacji i Monitorowania .

od maja 2012

Przygotowanie corocznie informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Urząd Gminy Jaraczewo.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie.

od maja 2012